

UJVIDÉKI HÍRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden csütörtökön vasárnap.

Esteledő A város gondozása a közélémezésről.

esztendőnek novemberét irván, csendes bänkódással nézünk ki a szürke ablakokon a halk derűjű ősze, a téli álomba boruló világba, melyre a nagy tragédiák fájdalma vonja a nehéz időkben fekete fátylát. Ezen a nagy novemberen vissza száll gondolatunk a régi novemberekre. Rágondolunk a régi novemberekre, amikor e tájon már láttuk a karácsony első heroldjait, a piciny játékszerket, a gyerekszobák ajándékos díszeit. Gondos apák, akiknek egyetlen gyönyöre a családi élet volt, egyetlen vigasza az otthon és a kis gyerekek, ilyenkor már a Mikulás, meg a karácsony meglepetéseiről gondolkodtak, ahányszor munka után haza tértek, az ölükbe hajló kicsiny angyalok örömen tanakodtak. Régen, a novemberi estéken, ahogy a hideg szél bolond táncokat lejtett a háztetőkön, bekopogtatott az ablakon, megráztá az ajtókat és futott tovább széles táncsal a szomszédhoz, ahol a kéményen át fűtülte valcerjét a családi fészek melegébe és kedvesebb volt, kis sziget, ahová a munkás élet keserű küzdéséből menekültünk.

... És ahogy most, a borzalmak esztendejének alkonyatához értünk, fáj a szívünk ha rágondolunk a csendes évek régi novembereire, a régi őszi esték zenes heroldjaira, amelyek fűtülől széllel jelentették, hogy közel a fehér szakállu bundás öreg, a tél. A fészkekből most kiverte az élet az apát, férjét, testvért szomorúan simogatja a kicsiny fűtős fejeket a sápadt anya, busan, láradtan suhan a gondolat a végtelenbe, keresni a hiányzót, a távollévt, aki messze mezőkön viaskodik ellenséggel és hideg széllel hogy óvja tőlük az elhagyott otthon. A nehéz tél, a hideg, a küzdelmek bejelentője-e még az a november is, vagy fűtős szél-szavában már a vidáman érkező jövő adja-e üzenetét? Titok minden, mint ahogy nem sejtettük a borzasztó kataklizma érkezését, nem tudhatjuk, hasztalan kutatjuk mi hozza meg a végét. Jó volna meglesni a novemberi éjszakák hideg viharainak beszédét, mit rikoltanak, mikor talán épen a miéinkől jönnek gyors szárnyakon és bekopogtatnak ablakainkon? Mit mondanak? Honnan jönnek, hová futnak? Elviszike-e fáradt sóhajtsáinkat vissza a lövészárkokhoz, hogy álomba csókolják testvéreinket?

Ujvidéken a közélémezési állapotok hihetetlenül súlyos megpróbáltatások elé állították a polgárságot, amely a háboru első 15 hónapjában, — tekintettel arra, hogy Ujvidék a déli harctér főütőere volt, és így Ujvidék óriási mértékben volt a háboru első órája óta katonailag tulzsufolva, — a közélémezés terén vagy mindent horribílián túl fizetni volt kénytelen, vagy nélkülözött bizonyos közszükségleti cikkeket.

És mindennek dacára Ujvidék közönsége, minden nélkülözés és kiuzsoráztatás ellenére is, szívesen meghozta a tőle nagy mértékben megkívánt áldozatokat, mert az a mi dicső, hős hadseregünk részére kellett és ennek érdekében hazafias kötelesség volt a hadsereg számára áldozatokat hozni. Igaz, hogy más tekintetben Ujvidék bőségesen leaarata a háboru minden hasznot hajtó előnyét és a lakosság nagy része anyagilag nagy mértékben megizmosodva, megvagyonosodva gondol a háboru első esztendejére.

A közélémezési állapotok azonban e 15 hónap alatt igen rosszszak voltak. A jelenlegi idő még mindig nem alkalmas arra, hogy ennek okaival, helyesebben annak részleteivel foglalkozunk és így most be kell érünk azzal, hogy megállapítsuk, miszerint ha Ujvidék polgársága a háboru alatt szerencsés módon nem keresett volna annyit, a közélémezési árak szédületes magassága a lakosság nagy részét — éhezésre kénytelenítette volna.

Egy körülményt azonban még most sem hallgathatunk el. Az élelmicikkek égbenyuló magas árainak előidézésében nagy szerepet jut az élelmicikkek elarusításával foglalkozó kereskedők és iparosok egyik-másikának bűnös, hazafiatlan, lelketlen telhetetlenségének, uzorászkodásainak és a hatóság tulságos elnézésének.

Ha bármennyire is nehéz volt az illetékes hatóságok helyzete, az élelmiszerekufarok sohase mertek volna olyan vakmerőek lenni, ha a város a háboru elejétől fog-

va olyan intézkedéseket léptettett volna életbe, amelyekről mai cikünkben van módunkban beszámolni és amely a jövőre — közélémezés terén, — elsőrendű állapotok beálltával kecsgett. Ujvidék város tanácsa oly intézkedéseket tett, amelyek gyökeresen és radikálisan fogják a további élelmiszerezusorát megszüntetni és a polgárságot, — relative, más városok viszonyaihoz mérve, — aránylag olcsó és jó élelmiszerekhez juttatni.

Talán a lakosság csak kis része tudja, hogy a városi tanács néhány hónappal ezelőtt, megelégedve a folytonos élelmiszerezdrágulást és élelmiszervehiányt, nagyobb hitelt vett igénybe, melynek segítségével bölcs előrelátással gondolt a város közélémezésének közeli jövőjéről és ezzel normális állapotok visszaállítását tette lehetővé.

A városi tanács eleinte érthetetlenül idegenkedett minden hatósági élelmiszerezütemtől. Az Ujvidéki Hírlap, — ezt csak mellesleg jegezzük meg, — a háboru első pillanata óta szünetlenül követelte a hatósági élelmiszerezütemek létesítését. De a városi tanács, — talán számítva a közönség szokásos előítéletével, vagy látva más városok rossz gazdálkodásának cseppetsem biztató eredményeit, — csak nehezen melegedett fel. És ma, — örömmel látjuk, — okos, céltudatos, becsületes és takarékos gazdálkodással példát mutathat az egész országnak.

A város tavasszal és nyáron, a katonai hatóságok előzékenysége folytán és segítségével, főleg a Szerémségből apránként 1999 sovány sertést vásárolt, azokat egy helybeli hizlaldába állította be és szakszerű vezetéssel a sertéseket elsőrendű hizókká fejlesztette, úgy hogy azoknak eladása esetén a város ezeknél a sertéseknél legalább egy fél millió koronát kereshetne. De természetesen nem ez volt a cél, aminthogy erkölcstelen volna ennek még a gondolata is. A cél: a város lakosságát jól és olcsón

élelmezni. Ezt meg eléri ezzel a tevékenységével is.

Ezideig 372 drb. sertést vágott le és ezekből 21755 kg. húst és 23247 kg. zsírt termelt. A hus a mindennapi levágáskor a szegényebb osztály részére olcsó áron eladatott. A zsírból 18188 kg. került eladásra, még pedig különként az országban páratlanul álló 4 koronás olcsó árért.

A fennmaradt 5159 kg. zsír ma 20636 kor. értéknek felel meg.

A hizlaldákban van még 1627 sertés, ezekből 600 drb. darabonként legalább 170 kg. átlag súlyban, 200 drb. darabonként 40 kg. súlyban és 827 drb. darabonként 70 kg. átlag súlyban, vagyis 1680 métermáza élőszulnak felel meg a város jelenleg hizlalt sertésállománya, mely napról-napra csak szaporodhat súlyban. Ez az 1680 máza sertés hus 672360 korona értéknek felel meg.

A városi tanács ezideig élő állatok beszerzésére 440423 kor. 63 fillért költött el, úgy hogy ezt a mai értékből leszámítva, a város haszna, — ha azt ma 4 korona mellett (pedig ez olcsó) realizálná, — 231936 korona 37 fillér élő sertés 1088, élő birka, 115 drb. szarvasmarha, 137 kecske és a 20636 kor. értékű zsír.

A város eddig a beszerzett 2851 drb. birkából 1763 drbt vágott le és azokból 17673 kilo húst termelt. 8063 kg. I-rendű húst, 8138 kg. II. rendű húst és 1427 kg. húst juttatott a kórházaknak.

Szarvasmarhát 127 drbt. vásárolt a város. A levágott 7 drb.-ből 875 kg. húst termelt és adott el. A bevásárolt 137 kecske ma is megvan s tavaszra tudóvészes családok részére lesz ingyenes tejtermelésre átengedve.

Payerle Nándor kitünő főkapitányunk előzékenysége folytán megtekinthettük a város telepeit, a hol ezeket az élő állatokat tenyészítik és az ott tapasztaltak minden dicsőítet megérdemelnek. Valóban mintatelepek és díszére válik a városnak, melynek tanácsa helyes érzéssel, okos gazdálkodással fejlesztette ezeket hatalmas élelmiszert nyújtó központokká.

Mindezeknek természetes következménye s folyamánya a tulajdali hirdetmény, amelyet a városi tanács most lett közhírré

Hirdetmány.

A városnak sikerülvén kellő mennyiségű élőállat beszerzése, a husárúsítás eddigi jelentékeny korlátozott módszerével szemben folyó hó 13-ikától kezdődőleg az alábbiakban részletezett új rendet léptetem életbe.

I.

A haltéri hatósági huszékben a nap minden szakában kapható:

Vasárnap: Marhahus.

Hétfőn: Marhahus.

Kedden: Birkahus.

Szerdán: Sertéshus, olvasztanivaló hús szalonna.

Csütörtökön: Marhahus.

Pénteken: Zsír.

Szombaton: Sertéshus, olvasztanivaló hús szalonna.

Ezenkívül kapható birkahus kedden délelőtt a II. Rákoczy Ferencz uton lévő Bulics-féle hentesüzletben is.

Fenti napokon és beosztás szerint fogom az egyes anyagokat árúsítani a rövidesen elkészülő második hatósági huszékben is; (Kossuth Lajos u. 43. sz. Régi Gimnázium).

II.

Zsirt egyelőre csakis a szegényebb néposztály (akinek lisztutalványa van) és csakis utalvány alapján kaphat. Havonkint és fejenkint 1 kilogrammot számítva.

Olvasztani való húsát és szalonát más is kaphat, de csak házisükségletének fedezésére és utalványra.

Vendégiosók és ismét elárúsítók minden vásárlásból ki vannak zárva.

A zsír, szalonna és hús utalványok a Városházán II. em. 34. sz. a. adatnak ki.

III.

Az árak a következők:

1) Sertéshus, szalonna hús, zsír stb.

I. rendű (fehérpecsenye és karaj) 1 kg. K 4.60, II. rendű (comb és nyak) 1 kg. K 3.60, III. rendű (nyelv, vesevelő, borda, has) 1 kg. K 2.80, IV. rendű (tőpörtyű, zsirajja) 1 kg. K 2.60, V. rendű (fej, láb, zsigerek, bőr) 1 kg. K 1.20, a zsír 1 kg. K 4.—, az olvasztani való hús 1 kg. K 4.40, az olvasztani való bős szalonna 1 kg. K 4.—

2) Marhahus: Pecsenyehus 1 kg. K 4.20, I. rendű levehsus 1 kg. K 3.80.

3) Birkahus: Eleje 1 kg. K 2.—, Hátulja 1 kg. K 2.40.

Újvidék, szab. kir. vár. tan., 1915. évi nov. 9-én.

Profuma Béla s. k.
polgármester.

Örömmel és büszkeséggel számolhattunk be a fentiekben arról a gondoskodásról, amelyet a városi tanácsnak köszönhetünk és amely polgárságunk élelmiszer-szükségletéről, *mérsékelt árak mellett* történt.

Ezek a most üzembe lépő, helyesebben üzemüket kiszélesítő *hatósági huszékéke árszabályozó és maximáló* hatással lesznek a többi mérsárosa és hentesre és ezzel a város *husellátásának kérdése a legteljesebb sikerrel kecségetet*.

Elismerésünkkel cseppet sem farkodunk a városi tanácssal szemben, mely ha kissé későn is,

de még mindig elég jókor határozta el magát erre a nagy munkára, amely amellett hogy érdekeit öregbíti, annak gyümölcseit a lakosság számára üdvössé tette.

És amikor ezt szívesen és büszkén megállapítjuk, csak gratulálhatunk *Profuma Béla* polgármesterünknek, aki polgármesterségének első esztendőjében máris ilyen maradandó, nagy sikert könyvelhet el a maga javára. Ne álljon meg a város a féluton, csinálja meg az összes élelmiszerek számára a hatósági üzemet és a polgárság tizezrei hálásan fogják közérdekű és közhasznú tevékenységét fogadni.

Boroevics Szvetozár Pétervárad diszpolgára!

Még egy évtized sem múlt el azóta, hogy *bojnai Boroevics Szvetozár* tábornok hadseregarancsnok Petrováradin-on állomásozott. Akkor még csak mint a cs. és kir. 14-ik gyalogdandár parancsnoka élt közöttünk a kiváló hadvezér, akinek katonai erényei már akkor is tiszteletet váltottak ki az illetékes körökből. Az idő azóta nagyot haladt. A vezérőrnagyból időközben gyalogsági tábornok lett, s amikor a király hívó szavára az ő kardhüvelyéből is sávitva repült ki a penge, mint hadseregarancsnok vezette vitéz csapatait a nagy mérközésre. Ettől kezdve a harc-tér legkritikusabb helyein láttuk a nagy hadvezért s ünnepeztük akkor amikor az ellenség hatalmas csapásai alatt feljajdult, megfutamodott.

Petrováradin város ama nagy és hervadatlan érdemeiktől fel-lekesülten, amelyeket a hős hadseregarancsnok, a királyért és hazáért vívott nehéz harcokban, úgy az északi mint a déli hadszíntereken vitéz tényekkel kiérdemelt, egyhangu lelkesedéssel megválasztotta *bojnai Boroevics Szvetozár* gyalogsági tábornok hadseregarancsnokot Petrováradin város diszpolgárává. A hazának és királynak mindenkor hű város képviselői lelkesült hangu hátrózatban fejezték ki elhatározásukat kiemelve, hogy hön szeretett agg királyunk bölcsesége igazi férfiut talált meg benne s az igaz férfiut, igazi helyére helyezte. Büszkék vagyunk — mondja a hódoló irat, — hogy a *Boroevics* horvát nevet hallhatatlan dicsőség fogja díszíteni, amely gyermekeinknek és unokáinknak, egy tökéletes férfiú és vitéz példája lesz.

A hazafias érzésű képviselőtestület a következő táviratot intézte *Boroevics*-hez:

Nagyméltóságú

bojnai Boroevics Szvetozár gyalogsági tábornok, hadseregarancsnok urnak

Táborpósta.

Petrováradin szab. kir. város képviselőtestülete mélyen érzett hálájának és elragadtatásának óhajtván kifejezést adni, az északi és déli hadszíntereken Nagyméltóságod által véghezvitt rendkívüli teljesítmények felett, amelyek óriási módon előmozdították a kedvező harc-téri helyzet kialakulását az összes hadszíntereken. Nagyméltóságodat mint Horvát-Szlavonország szülöttét — ki több éven át a petrováradini vár csapatainak élén állott — Petrováradin város egyhangu felkiáltással diszpolgárává megválasztotta.

Amidőn erről Nagyméltóságodat értesítjük, egyben kérjük, hogy ezen választást elfogadni s így Petrováradin várost nagyon megtisztelni kegyeskedjék *Grgincsevics Ferenc* polgármester.

Boroevics a következő táviratban válaszolt:

Grgincsevics Ferenc polgármester urnak

Petrováradin.

A petrováradini házi ezred eme háboruban is el nem muló dicsőséggel van koszorúva. Megtiszteltetésem, amely engem a diszpolgársággal ért, vitéz katonáim hős magatartásának tulajdonítom.

Öszinte köszönettel

Boroevics.

Hirdetési ügynököt alkalmaz a kiadóhivatal.

A gazdasági bizottság ülése.

A gazdasági bizottság hétfőn déután 5 órakor *Profuma Béla* polgármester elnökle mellett ülést tartott, a melyen megjelentek *Balassa Henrik*, dr. *Marcekovich Imre*, *Orbán Ignác*, dr. *Kassowitz Ármán*, *Brunner Ede*, dr. *Gál Ödön*, *Gerich István*, dr. *Gavanszky Tivadar*, dr. *Kubinyi Károly*, *Kurtz Kornél*, dr. *Tapavicza György*, dr. *Jahn Róbert*, *Cselikovits Vilmos*, dr. *Königstättler Ottó* és *Urbán Ignác*.

A jegyzőkönyvet dr. *Behorszky Adolf* aljegyző írta.

A tárgysorozat első pontját *Orbán Ignác* referálta: a Magyar Asziszt R. T. kéri a háborus viszonyokra való tekintettel a burkolási program végrehajtás elhalasztását kéri. Dr. *Kubinyi Károly* indítványára az ügyet a jogügyi bizottsághoz teszik át.

A Magyar Asziszt R. T. méltányosságából kéri a helyreállítási költségeknél a túl nagy forgalom következtében beállt többletet megtéríteni. *Orbán Ignác* előadó javasolja, hogy az utak helyreállítását illetően a kormányhoz felterjesztés intézessék, a mely javaslatához a bizottság hozzá is járult avval, hogy a város a sajátjából nem ad megtérítést.

A bizottság *Orbán Ignác* előadónak azt a javaslatát, hogy a nem aszfalttal burkolt utcák és utak helyreállítására a jövő évi költségvetésbe 84.000 korona vételessék fel, egyhangulag a magáéva teszi.

Raichl I. Ferencnek a háboru végéig engedélyeztek fizetési halasztást.

A harmadik magyar hadikölcsön jegyzésnek ügyét dr. *Jahn Róbert* főszámvevő referálta előadván, hogy 200.000 koronát kitevő fedezettel rendelkezünk. *Balassa Henrik* előadja, hogy a város 1917. éven tulra is kaphat igen előnyös feltételek mellett kölcsönt e célra; ha a 6% bankráta be is következne, úgy az csak rövid átmeneti időre állhat be. Ezt szem előtt tartva nem látja be, hogy miért ne jegyezhetne a város többet. *Profuma Béla* polgármester örül, ha a város mennél többet jegyez, de figyelmeztet arra, hogy a kölcsön visszafizetésére is kell gondolni. A bizottság 250.000 korona jegyzését határozta el.

Dr. *Jahn Róbert* előadó a gabona és liszt kérdésénél közli a bizottsággal, hogy a Haditermény R. T. csak három hónapra való liszttel hajlandó a várost ellátni. Miután ez ajánlat ki nem elégítő, javasolja, hogy a Haditermény

R. T.-gal új tárgyalás kezdessék. A bizottság ehhez hozzájárul Profuma Béla polgármester ama proposíciójával, hogy a Haditermény R. T.-tól gabonát kérjünk. Gerich István panaszt emel a rendőrkapitányság ellen, mert nagyon szigorúan örködik a maximális árak betartása felett. Profuma Béla polgármester nagyon dícséretesnek tartja a rendőrség eljárását, mert a maximális árak túllépését üldözni kell.

A vágási díjak módosítását dr. Marczekovich Imre referálta, aki előadta, hogy a földművelésügyi miniszter kifogásolja a különböző állapotú különféle képen megállapított díjakat. Épen ezért javasolja, hogy kg.-ként 2% fillérben állapítsák meg a vágási díj. A bizottság egyhangulag hozzájárult a javaslatához.

Róth Vilmos a régi gimnáziumra ajánlatot tett, a melyet dr. Marczekovich Imre ismertetett. Róth Vilmos szállodai célokra akarja az épületet megvenni és ezért 240.000 koronát ajánl; a mely összegért a város 1.000.000 korona hadikölcsönt jegyezhetne, a minek rentabilitásáról az ajánlat beható számítást állít fel. Dr. Marczekovich Imre az ajánlat elutasítását javasolja. Balassa Henrik nem tartja megengedhetőnek, hogy háborús időben ingatlan elidegeníttessék. A bizottság az ajánlatot elutasítani javasolja.

Az élelmezési kölcsön ügyét dr. Tapavicza György referálta, a ki is a sertések kihizlalásához szükséges tengeri beszerzésére 200.000 korona újabb kölcsön engedélyezését kéri. Gerich István kifogásolja, hogy a városi zsirbőből előkelő egyének kaptak akkor, a mikor szegény emberek nem tudtak városi zsirhoz jutni. Profuma Béla polgármester Gerich István vádját alaptalannak mondja, mert a mikor néhány jómodu polgár kapott városi zsirt, akkor a szegény néposztály nem jelentkezett a kitermelt zsirért. Most úgy véli a kérdést megoldandónak, hogy első sorban a szegényebb sorsú polgárok kapnak majd zsirt, s csak ha ezenfelül marad, a lakosság egyéb része. Dr. Kubinyi Károly a tüzetes elszámolást kéri az eddig felhasznált élelmezési kölcsönnek. Profuma Béla polgármester előadja, hogy most készülnek a részletes számadások, de e hónap végén közzé fogja őket tenni. A kért kölcsönt a bizottság engedélyezte.

Schürschinger Viktornénak 502 négyzög öi telepi ingatlant javasol a bizottság négyzög ölenként 6 koronával átengedni.

Baumhauer Béla műszaki tisztnek a visszatartott laktórt kiutalványozták.

Filipán Jakab, a ki most vo-

nult be katonának, 300 korona segélyt kap egysersmindenkorra.

Resch Miklósnak folyósítják a tanítóknak járó laktórt.

A bérkocsisok tarifaemelését a

bizottság a rendőrfőkapitányság véleménye szerint állapította meg a bizottság.

Evvel az ülés 18 órákor véget ért.

Ötödfél évi fegyházra ítélték a Narodna Obránával szövetkezett tanárt.

Ujvidékiek felségárusági bűnpöre a Kuriaú.

A szegedi törvényszék júliusban hat napig tárgyalta Szaity Vazul zombori tanítóképzői tanár és társai bűnpörét, akiket felségárusásra való szövetkezéssel vádolt az ügyész. A hazaárulási monstre-bűnpör középpontjában Szaity zombori szerb tanítóképzői tanár állt, akit már előzőleg összesen tízenyolchónapi államfegyházra ítélték nemzetiségi gyűlöletre való izgatás miatt. A harminchétes tanárnak rendkívül érdekes multja van. A budapesti egyetemen szerzett tanári diplomát. Rövid ideig Pakrácon működött, aztán az akkor még török uralom alatt levő Plevjében vállalt tanári állást. Az iskolát, amelyben működött, Szerbiából pénzelték. Három év multán Zomborba került a szerb tanítóképző intézetbe. Gyakran járt Szerbiába, sűrűn érintkezett szerb agitációs körökkel. A tanítóképzőt valóságos agitációs fészekké feljesztette, amely meglehetősen szoros kapcsolatot tartott fönn Belgráddal.

Természetesen akadtak olyan fiatal, minden politikai belátást nélkülöző diákok, akik vakon követték tanárjukat. Szaity 1912. első felében kezdett komolyabb agitációt diákjai körében. Rábirta Petrovics György 18 éves, Petrovics Borivoj 19 éves, Vaszity István 20 éves, Jelezics Lazar 20 éves zombori tanítóképző-intézetű, Jakoblyevics Áron ujvidéki gimnáziumi tanulókat, Kuljanics Milán 19 éves, Paics Dusan 20 éves és Tyirity Szlavko 23 éves tanítókat, hogy szövetkezzenek azzal a mozgalommal, amely Horvát-Szlavonország, Bácsbodrog-, Torontál- és Temesmegyék, valamint Bosznia-Hercegovinának a magyar állam, illetőleg a monárkia testéből való kihájasására irányul.

A tanár a nevezett diákokkal és tanítókkal elment Belgrádba és Nisbe, ahol megismertette őket a Narodna Obrana, annak a hírhedt szerb egyesületnek a vezetőivel, amely a trónörökös-pár elleni merényletet szervezte. Megismerkedtek Pribicevics Milán és Vaszity Milán szerb örnagyokkal, akiknek a gyilkos

merénylet elkövetése körül tudvalevőleg igen jelentős szerepet tulajdonítottak. A szerbiai kiránduláson Mirkovics Gergely, az ujvidéki szerb gimnázium tanatanára is résztvett.

Az utazás 1912. júniusban történt. A vád szerint Belgrádban és Nisben szerb tisztet kioktatták a diákokat a fegyverek kezelésére, hogy szerb csapatok Magyarországra való betörésekor a Délvidéken fölkelést szervezhessenek. A diákok közül többen résztvettek a kossovopoljei (rigómezei) politikai ünnepeken is, ahol a szerbek egyesítéséről beszéltek. A vád szerint a tanár beiratta a diákokat a Narodna Obrana-ba, sőt az egyiket a komitácsi-szervezetbe is. Jellemző Szaity Vazul káros mesterkedéseinek hatására, hogy egyik tanítvány, Jakoblyevics Áront izgatás miatt egy évi börtönrre ítélték.

A törvényszéki tárgyaláson a tanár tagadta a vádat. Azzal védekezett, hogy őt üldözték érzelmei miatt. Brankovics pátriárka életben nem is juthatott álláshoz Magyarországon. A diákok azzal védekeztek, hogy szokásos tanulmányi kiránduláson vettek részt, szerbiai utazásuknak nem volt politikai jellege. A vádlottak közül többen honvédönkéntesi egyenruhában jelentek meg a tárgyaláson. Egyekük, Paics Dusan eselet a harcúter. Mirkovics Gergely vádolt is a harcúteren volt már a tárgyalás idején. A törvényszék a tanárt egy évi tíz hónapi államfegyházra ítélte, még pedig nem felségárusulás, hanem izgatás miatt. A többi vádlottat fölmentették. Három diák már a mult év augusztusa óta vizsgálati fogságban volt, az ügyészség, amely semmiségi panaszt jelentett be az ítélet ellen, főtartotta fogságukat.

A kuria első büntető tanácsa most ítélték ebben az ügyben. A kuria részben megsemmisítette és Szaity Vazul büntetését fölmentelte négy és félévi fegyházra. A többi vádlott fölmentése miatt bejelentett semmiségi panaszt elutasította a kuria és táviratilag elrendelte a fogvatartott három vádlott szabadonbocsátását.

HIREK

A hadikölcsönjegyzés Ujvidéken. A harmadik magyar hadikölcsönre való jegyzés szép eredménnyel halad előre. A Pesti Magyar Keresk. Bank ujvidéki fiókjánál 5,200.000 koronát, az Ujvidéki Takarékpénztárnál 2,503.300 koronát, az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár R. T.-nál 1,677.450 koronát, a Központi Hitelintézetnél 678.100 koronát, az Első Magyar Előlegezési Egyetnél 400.000 koronát, az Osztrák-Magyar Bank ujvid. fiókjánál 170.250 koronát, az Ujvidéki Hitel-szövetkezetnél 162.050 koronát, a Szerb Szövetkezeti Banknál 90.700 koronát, a Póstatakarékpénztárnál 37.350 koronát és a Szerb Takarékpénztárnál 7900 koronát jegyeztek kedd estig.

Városi közgyűlés. A törvényhatósági bizottság ma csütörtökön délután 4 órákor ülést tart, melynek főbb pontjai az 1916. évi költségvetés, a harmadik hadikölcsönjegyzésben való részvétel, az új 200.000 koronás élelmezési kölcsön engedélyezése, a régi főgimnázium megvétele tárgyában beadott Roth Vilmos-féle ajánlat.

Vaskeresztes tengerészisztek. A német császár a dunai flottilla néhány tisztjének, a kik városunkban is jóhírnévként örvendtek, a 2. o. vaskeresztet adományozta. A kitüntetett tiszték: Lucich Károly sorhajókapitány, Böhm Kozimus, Meusburger József, Rodinis Károly és Bublay Ármin sorhajóhadnagyok.

Igazgatóválasztás a munkásbiztosítóban. Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága pénteken tartott igen látogatott ülésén a Pospischill Ferenc igazgatói állására az eddigi érdemes szerződötett ügyvezetőigazgatóját: Jöcsák Kálmánt választotta meg egyhangú lelkesedéssel. Az igazgatósági ülés még a tisztviselők véglegesítését is kimondotta és ezzel sok szociális érzéssel véglegesen rendezte a tisztviselői kérdést, melyet most a tisztviselői kar megalgedésére is megoldott.

Nagy gyári vállalat alapítása Ujvidéken. A város gazdasági életére nagy fontosságú vállalat van keletkezőben. A mint jó forrásból értesülünk Ujvidéken egy oly ipari vállalkozás van alakuló-

ban, a mely sok száz munkást fog foglalkoztatni. A vállalathoz szükséges tőke németországi és hollandi jegyzékekkel máris biztosítva van.

Kitüntetett ujvidéki önkéntes. Kliczin Predrag egyéves önkéntes szakaszvezető az Isonzo-fronton tanusított bátor és önfeláldozó magatartásának elismerésül az első osztályu nagy ezüst vitézségi érremmel tüntették ki. Kliczin Predrag fia Kliczin Döménék, a *Zasztava* volt felelős szerkesztőjének, a ki jelenleg Mezőturon van internálva.

A közigazgatási bizottság ülése. Matkovits Béla főispán a közigazgatási bizottság e havi ülését november 13-ának délelőtti 11 órájára hívta össze.

Amerikai vöröskereszt misszió Ujvidéken. Hétfőn városunkban tartózkodott egy tíz tagból álló amerikai vöröskeresztes misszió, mely közel 11 hónapig működött a Balkánon. A három orvosból és hét ápolónőből álló társaság, mely Szófia—Belgrádon keresztül került Ujvidékre, itt csak egy napig tartózkodott s még hétfőn este folytatta útját Wien felé.

A 37—42 évesek ujjasorozása. Az eddigelé alkalmatlanoknak talált népfelkelők közül a 37—42 éveseket Ujvidéken december 28. és 29. napjain fogják ujjasorozni.

9272 korona a vakoknak. Payerle Nándor főkapitány a rendőrség által kiállított utazási igazolványok után a felektől a vak katonák alapja javára 20 fillérével szedettet be, mely összeg a ma elküldött 1622 koronával együtt 9272 koronára szaporodott. Ezt az összeget Payerle Nándor főkapitány az Esinek küldte el.

Dietzgen Sándor — a vaskoronarend lovagja. Az ujvidéki kitüntetett hősök végnévküli sorában a legelső helyek egyikét Dietzgen Sándor földink, a 12. gy. ezred vitéz századosa foglalja el, a kit a király az északi harctéren szerzett kiváló és hős érdemei elismerésül a hadiékiteményes 3. o. vaskorona rendeltetett ki. Dietzgen Sándor Dietzgen Gábornak és Imrénének, a helybeli tekintélyes nagykereskedőknek a testvéröccse.

Előléptetés. A Rendeleti közlöny legutóbbi száma közli, hogy Grigorievits Dusan dr. II. o. főtörzsvorost a petrovaradini katonai kórház érdemes és kitünő parancsnokát I. o. főtörzsvorossá léptették elő. A széles körben népszerű főtörzsvorvos előléptetése Ujvidék tisztelői sorában is nagy örömet keltett.

Népszerű tudományos előadások. A Dmke ujvidéki osztálya a rokkantak és a hadbavonultak hátramaradottjainak felsegítésére a tél folyamán népszerű tudományos előadásokat fog rendezni. A mozgalom vezetésére Nemessányi Adél polg. iskolai igazgatónőt és Motná Hugó ref. lelkeszt kérték fel. Az előadások so.át dr. Szlezák Lajos orsz. képviselő nyitja meg, a ki „A világháborn okairól” fog értekezni. Előadást fognak még tartani Vogel János bank-főnök-helyettes, Horváth Lajos ref. s. lelkeszt, dr. Brezovszky Nándor kórházi főorvos, dr. Wagner Károly t. főorvos, dr. Szabó Lajos t. főügyész, Nemessányi Adél polg. isk. igazgatónő, Fekete Oszkár repülőfőhadnagy, dr. Resch Ferenc ügyvéd.

Az Ujvidéki városi jodogyógyfürdő és ásványvíz r.-t. ez uton értesíti a t. közönséget, hogy az összes fürdőhelyiségeket renováltatta és a gőzfürdő berendezését — nem kímélve fáradságot és költséget — a modern kor és higiénia igényeinek megfelelően szereltette fel. A gőzfürdő kedden egész nap és péntek délután a nők, a többi napokon a férfiak rendelkezésére áll.

Egészségügyi jelentés a nov. 1.—7-ig terjedő hétről. Bejelentettek e héten 1 vörhenyt 2—2 diphtériát és typhust, 6 kanyaró esetet.

A Hadsegélyző Bizottság gyűjtésel.

A hazafias humanizmus szolgálatában álló ujvidéki Hadsegélyző Bizottság Matkovits Béla főispán lelkes vezetése mellett szorgalmasan folytatja a háboru ütötte sebek behegesztésére irányuló akcióját s a város társadalma bőkezű adományaival siet hős katonáinkon s a Kárpátok sokat szenvedett lakosságán segíteni.

A legutóbbi napokban a következők vették ki részüket a humanus s hazafias mozgalomból:

Ujvidékfalvára: Dr. Bruck Benő 200 kor., Ligeti Ferenc 10 kor., Bauer Ferenc Rádámester 50 kor., Wachtl János rendőrtalgalmazó 25 kor., Horvát István 50 kor., Gavanszky Miklós 10 kor., Buchmüller József 20 kor., Waller Vilmos 10 kor., Lapitz Imréné 10 kor., ifj. Spiller Ferenc 10 kor., dr. Derra György 20 kor., Reich Jakab 50 kor., Diamant Ede 30 kor., Frigyesi Béla 100 kor., Prodanovics Tó-

sáné 10 kor., Zwibach Adolf 50 kor., Giadrosich János 25 kor., Rosenzweig József 100 kor., dr. Szlezák Lajos 200 kor., Dimitrievics Milos 20 kor., Ujvidék 1. sz. pósthivatal személyzete 55 kor., Fuchs György 10 kor., Paczal János 5 kor., Radovánovits Péter és István 600 kor., Gyomparity Illés 15 kor., Szávicz Tósa 20 kor., özv. Spiller Józsefné 50 kor., Molnár Hugó 20 kor., Varga Borbala 8 kor., özv. Gőz Andrásné 20 kor., Menrath József 100 kor., Vajda Dezső 50 kor., Nyíri András 25 kor., Krsztics Aein Jóca 30 kor., Milicsics Alimpia 20 kor., Vlaovics Szvetisláv 50 kor., Varagyanin Arkadia 20 kor., Sevic Mitrofan püspök 100 kor., Wittlinger Béla 25 kor., Lenkey Imre 15 kor.

Katonák téli ruházata: Dr. Szlezák Lajosné 50 kor., Fuchs György 5 kor., Paczal János 5 kor., Radovánovits Zsoka 30 kor., Gyomparity Illés 10 kor., Varga Borbala 4 kor., Ernst József 100 kor., Horváth István 5 kor., Gavanszky Miklós 10 kor., Bauer Gyula 100 kor., Waller Vilmos 10 kor., Kis Lipót 10 kor., Frigyes Beláné 15 kor., Menrath József 50 kor., Vajda Dezső 50 kor., Vlaovity Szvetisláv 15 kor., Lenkey Imre 5 kor.

Pamutott vásárolt: Ligeti Piroska 7 kor. 65 fill., dr. Klein Lipótné 13 kor. 95 fill., Dietzgen Gáborné 15 kor., Mayer Henrikné 3 kor. 72 fill.

Pamut jeldolgozására vállalkozott: Vékes Ferencné, Inotay Sarolta, Ligeti Piroska, Polgári leányiskola növendékei.

Katonák karácsonyára adhozott: Molnár Hugóné 10 kor.

Felelős szerkesztő és kiadó:
dr. Königstättler Ottó.

6438 szám.

kapt. 1915.

Hirdetmény.

Felhivom mindazokat akik, tölgy és fenyőkéreg, gubacs és tölgyfakivonat birtokában vannak, az ezekért követelhet legmagasabb árak megállapítását tartalmazó miniszteri rendeletben foglalt rendelkezések tudomásul vettét haladéktalanul jelentkezzene (Városháza 6. sz. a.) ahol a szükséges felvilágosítások eszközöltetnek.

Ujvidék, sz. kir. város rfőkap. hiv. 1915. nov. hó 2-án.

Payerle
főkapitány.

Mozsor község előljáróságától.

1578. sz.

1915.

Bérbeadási hirdetmény.

Mozsor község előljárósága ezenel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező s a III. öblötzetben felevő 832220 földet, 6 esetleg 12 évi időtartama nyilvános árverés útján bérbé fogja adni.

Az írásbeli ajánlatok 1915. évi december hó 10-én d. u. 5 óráig adandók be. Bánatpénzül 5000 korona készpénzben, vagy ovadékképes papírban teendő le.

Bérbeadási feltételek a községi jegyző irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Mozsor, 1915 évi november 4.

Lalin János Bedov Milan
jegyző. bíró.

OOOOOOOOOOOO

Irodai komptoirista raktárnok

azonnali belépésre kerestetik Bőhm Armin áruügynökségi céghez (Tökölly Imre-utca 1.)

OOOOOOOOOOOO

ELADÓ HÁZ.
A Magyar-utca 9. sz. ház
ELADÓ
Értesítést ad: OSZTOICS
MILICZA Hold-uta 6. sz.

Kereskedelmi iskolát most végzett fiatal nő, aki a gépirásban is jártas, állást keres.
Szives ajánlatok „Ügyes” jelige alatt a lap kiadóhivatalába
:: kéretnek. ::

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Buza-tér 5. szám.